

visszamennie.

A börtön után nem térhetett vissza egyházába. Tanítani? Ugyan. Csak azt ne! Fizikai munka egy kültelki üzemben. Fémhajlítgatás. Most hasznosult a napi ötven fekvőtámasz. Ez is épp tíz évig tartott. Úgy tűnik, tízéves ciklusokra szerződött az étellel. Közösség? Akkor úgy gondolta, a legkisebb közösségben éli meg hitét. Önmagában. Nem hitte volna, hogy az igazi feladat csak ezután következik. De az elhívott embernek nincs kétféle útja. Írt, írt és írt. Akár úgy is mondhatjuk, akkor írta meg tanítása alapjait. Több kötet. Valójában egyetlen mondat az egész. A Biblia nevű könyvben az van, hogy Jézus mindenkít szeret. Az ellenséget is. Nincs mi meg ők. Csak ember van. Szerinte ez a kereszténység. A többi csak taktika, egyház, szervezet. Ezt tanítja fiatal ismerőseinek. Nyilvántartás nincs. Tagdíj nincs. Aki ott van, az az ő embere.

Az akkor még nem öregember kisközösségei egymást szervezik, mint egy modern hálózatban. Ez már sok. Nagyon sok. Hírük afféle szamizdategyházként terjed. A nagy, az igazi ezt már nem túri. Mindszenty halott, az állam és az egyház közötti megegyezések, a békepapok időleges győzelmének éveit éljük. Emberünket egyházi vitára hívják. Inkvizícióra? Máglya nincs, sem máglyarakás, pedig közel a szemközti cukrászda. Döbbenet gondolok bele, hogy az öttagú „zsúri” három tagja tanárom volt épp akkoriban, a „vita” ott volt az iskolában, mégsem tudtunk semmit róla. Ők öten, emberünk egyedül. Kérdéseikre nem válaszol, a felvetéseket írásban kéri.

Az öt-egy arányt nem tartja vitára érdemesnek. Ezerkilencszáznyolcvankettőt írunk. Ekkortájt hal meg Brezsnyev. A rendszer már rosszul működik, de még erősnek látszik. Emberünket eltiltják mindenfajta nyilvános működéstől. Marad a magánlakás. Felveszi a kapcsolatot Ratzingerrel, a Hittani Kongregáció fejével, a mai pápával. Neki sincs különvéleménye. Majd tizenöt évvel később. Közben összedől a rendszer. Emberünk rehabilitálva így úgy amúgy, de a lényeg nem változik.

A mesének vége, a tanítás azonban folytatódik. Tanítványok mindig akadnak. Bulányisták. Van bulányizmus? Még mindig nem tudom, de Bulányi van. Igazi mesehős.

A jók a végén győznek, erről szólnak a mesék. Láttam, tanúsíthatom.

BULÁNYI GYÖRGY

BEKÖSZÖNTŐ A HEGYVIDÉKI TRIANON TÁRSASÁGBAN

Lehattunk '895-ben, amikor bejöttünk, fél millióan. Lehet, hogy találtunk itt olyanokat, akik magyarul beszéltek: székelyeket, avarokat. Az asszonyok szültek,

s mikor harmadfél száz esztendő után jöttek a tatárok, már voltunk két és fél millióan. Egy év múlva már csak fele annyian voltunk. Az asszonyok megint szültek, s a Hunyadiak korára felmentünk négy millióra. Aztán verekedtünk három századon keresztül a törökkel. Mikorra kiverték őket hazánkból, már csak egy másfél millió maradt, aki magyarul beszélt. Az asszonyok megint szültek, s az elmúlt század elején már tíz millió volt, aki magyarul beszélt. Aztán tíz felé szabdalták hazánkat, s '56 utántól kezdve máig szennycsatornába vágunk mi, magyarok nyolc vagy tíz millió magyar magzatot. Ha minket is elfű az idők zivatarja, Nem lesz az Istennek soha több magyarja – írta Arany János.

Hősöm egy fiatal hölgy, Vincze Bori, aki most hét éves. Nagyszüleit negyven esztendeje ismertem meg. Géczy Gabi, mire negyven éves lett, szült tíz gyereket Vincze Bandinak. Az elsőt Péternek hívják. Péter felesége, Kati, az elmúlt nyári Bokor-nagytáborban megsúgja anyósának, Gabinak, hogy várja már ötödik gyermekét. Péter húga, Eszter egy hétvége elviszi magához a négy gyereket: két fiút, két leányt. Kihallgatja beszélgetésüket, mely arról szól, hogy fiú vagy lány legyen ötödik testvérük. A fiúk fiút akarnak, a lányok lányokat.

Ekkor szólal meg hősöm, Vincze Bori: Mindegy, hogy mi lesz, mert nekik úgymint nyolc testvére van szükségük. S még azt is elmondja Bori, hogy neki is nyolc gyereke lesz majd: négy lány és négy fű. A lányai nevét már tudja is. El is sorolja a négy nevet. A fiúkéból még csak egyet tud. Az Benedek lesz, mert így hívják Bori tíz éves bátyját is. Amíg van Géczy Gabi, Vincze Bandi, Péter és felesége Kati, amíg van Vincze Bori, addig nem fű el minket az idők zivatarja, addig még lesz az Istennek olyanja is, aki magyarul beszél.

BULÁNYI GYÖRGY

KICSODA AZ ISTEN?

Nem tudtam nem elvállalni, hogy beszéljek Rólad. Ha Rólad sem beszélek, akkor nincs miért élnem. De hát mit tudok én Rólad? Semmit. Istent nem látta senki, én sem. De most van 71 éve, hogy elmentem Érted Vácra piarista noviciusnak. S Te lettél a családom. Te, akit nem láttam soha. Érted mentem oda, akiről nem tudok semmit. Te hívtál? Nem tudom, de úgy éreztem, hogy el kellett oda mennem. Ha nem mentem volna el, most nem szólhatnék itt Rólad. Mit tudok Rólad mondani? Reménykedem benne, hogy vagy. Hogy vársz. Hogy haza vársz. Magadhoz. Tudom, hogy vársz? Nem tudom, s nincs ember, aki tudná. Elmondhatom, hogy remélem én is, amit mások is remélnék. Elmondhatom, hogy bizony megkísért a gondolat, hogy semmibe megy a reményem. S jól tudom, hogy nem azért hívtatok ide, hogy elétek tárjam bizonytalanságom. De csak így becsületes. Mert úgy gondolom, hogy nem papi szövegre vagytok kíváncsiak, hanem emberi szóra.

Olyanra, aminek nincsen papszaga.

Értelmes, emberi szöveget tudok csak mondani. Csak azt, hogy nemcsak világ van, de van alkotója is. A világ törvényekkel rendezett. Ezeket a törvényeket tanítják az egyetemek természettudományi karán. Nem lehetnek a véletlenek a művei ezek a törvények. Nem tudom már, hogy ki mondta, amit most idézek: Egy majom leül az írógép elé, s elkezd csapdosni a billentyűket, s csapdosása eredménye Shakespeare összes művei lesznek. Ennek az állításnak nincs valós tartalma. Magyarul: ez az állítás – hülyeség. Az is törvény – a gondolkodás törvénye –, hogy a világ törvényszerűségei értelmes Alkotót feltételeznek. Magam csak úgy tudok élni, hogy van előttem, fölöttem Isten, aki maga az értelem. Hogy lehet az embernek egyebet is gondolnia – tudom. Én nem tudom ezt az egyebet gondolni. S azt is tudom, hogy aki mást, egyebet gondol, mint én, azt nem tudom meggyőzni arról, amit én gondolok. Próbáltam megtenni, s általában nem sikerült. Bár nem minden esetben volt így. Negyven éve megkértem Debreceni Zsuzsát: írja le nekem következő találkozásunkra, hogy miért vallja ateistának magát. Azaz kértem tőle erről egy dolgozatot. Nem hozta el. Azt mondta, hogy inkább hisz. S ezzel már szűkebbre is kerekedett azok köre, akikhez szólhatok. Nemcsak az enyém. Bárki emberé. Jézus köre is. Csak azokhoz szólhatott, akik mondani tudták, hogy *Istenem, Istenem*. S ez baj? Nem gondolom bajnak. A hat és fél milliárd emberből jut azért nekem is Tizenkettő; vagy kevesebb vagy több, akivel szót érthetek, akivel beszélhetek Rólád.

Istenről gondolkodom. Azt gondolom, hogy létezik és hogy sokkal értelmesebb mimagunknál. Mit gondolok még róla? Hát azt, amit kivetíték magamról. Azt, hogy csinál valamit. Mit? Nem tudok értelmesebbet kitalálni, mint amit első elemistaként a kiskatekizmusban tanultam. Ezt: fenntartja a világot és gondot visel rá. És ebben mi, emberek is benne vagyunk. Ez is *kivetítés*. A szülők eltartják, és gondot viselnek a gyerekekre. Mi emberek, no meg a világmindenség – az Isten családja vagyunk. Hogyan tartja fenn, hogyan visel gondot reánk, ezt ne kérdezzétek. Nem tudok válaszolni rá, de nem tudok más foglalkozást kitalálni számára, s azt sem tudom elképzelni, hogy ne legyen valami foglalkozása. Istent csak a magunk képére és hasonlatosságára tudjuk elgondolni. S azt is gondolom, hogy Isten is csak a maga képére és hasonlatosságára tudott megformálni bennünket. Egyszerű a képlet. A gyerek hasonlít apjára-anyjára, s apa és anya gyermekére. Mi az Istenre, s Isten meg reánk.

Csak anyukának- apukának tudom gondolni őt. Közel 90 évesen is csak ennek. Akinek elmondhatom a bajom. Aki a legközelebb van hozzám. Aki olyan, mint én. Aki engem megért és mindent megbocsát, ha kérem Őt. Mit mondok el Neki? Kérem őt, hogy sikerüljön helytállnom ezen a lelkiagyakorlaton. Kérem, hogy érjen

már véget földi pályafutásom, mert egyre nehezebben futok, azaz hogy csak lépegetek. Hiába kérem. Nem válaszol. Hiába, mert nem hallom a szavát. Mégis az, hogy elmondhatom neki a bajom, ez az egyetlen vigaszom s lehetőségem.

Ha gyermek születik, azt mondjuk róla, hogy Isten ajándéka számunkra. Ha szerelembe esünk, ha párt találunk, azt mondjuk, hogy Isten kötött minket egybe, s ezért ezt a köteléket nem szabad elválnunk. S ha baj ér bennünket, ha meghal, aki szeretünk, ha embertelenné lesz a sorsunk, ha ránk törnek a halált megelőző bajok, akkor meg azt mondjuk mind e bajokra, hogy ez az Isten akarata, s ezeket el kell viselnünk. Mások elvesztését is, a magunk nyomorúságát is. Amikor én ezekre azt mondom, hogy ez az Isten akarata, teljes gondolkodási csődömről számolok be. Magamhoz hasonlóknak mondhatok ilyeneket, de ateistáknál ez a vélekedésem semmit sem ér.

Beszélhetek egészen másként is. Az általam nagyra becsült Wass Albertnek van egy regénye: *Adjátok vissza a hegyeimet!* Színtere a románoktól, oroszoktól, kommunistáktól nyomorgatott erdélyi társadalom a múlt század 40-es éveinek közepén: sorsuk a tömény szenvedés. Emberek, akik kivert farkasokként élnek a Maros felső folyását körülvevő erdőrengetegben. Semmi köze szenvedéseiknek egy Isten akaratához. Az emberi butaság és gonoszság, a hatalomtól kikényszerített gonoszság poklában élnek. Ha irgalmas akarok lenni Istennel szemben, akkor azt mondom, hogy semmi köze hozzá. Hogy tehetetlenül kényszerül nézni az ember szenvedését. Annak következtében, hogy szabadságot adott nekünk. Használhatnánk azt jóra is. Akarná is ezt az ember, de a hatalom kényszeríti őt, hogy gyilkoljon, hogy a határok másutt legyenek, mint ahol vannak. Muszáj, mert Hitler is ezt tette. S ez ellen nincs más védekezés, mint újra csak a gyilkolni kényszerítés vagy a kényszermunka, a hadi fogság, a láger. Auschwitzre Gulag a felelet. Személyre a szenvedés. Isten akaratának ehhez semmi köze.

Prohászka Ottokár püspök írt az első világháború idején egy könyvet: *A háború lelke*. Azt mondja el benne, hogy az emberek a lövészárokban megtanulnak imádkozni. Imádkozni, de miért? Bajtársamat találja el a golyó, s nem engem? Az én golyóm oltsa ki a másik ember életét, s nem az ő golyója az enyémet? Lehet ilyet mondani Istennek, akiről azt állítjuk, hogy mindenkit szeret? Schütz Antal írt egy könyvet: *Isten a történelemben*. Én nem találok Istent a történelemben. Csak istentelenséget találok benne. Gyilkosságokra kényszerítést. Csak azt, ami Jézusra is rászakadt, s közben imádkozott is: *Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?* Ez a legirgalmasabb, amit Istenről mondhatok: elhagyta az embert. Sokkal logikusabb ateistának lenni: Dehogy van felettük egy jóságos Isten. Semmi sincsen felettünk. A fene érti, hogy minek van egyáltalában világ, stb.

De hát nemcsak ez van. Lehet mázlistának is lenni. Nem lehet. Andi 1972-73 körüli szenvedései idején imádkoztam érte. Így: Istenem, ha nem tudod meggyógyítani, akkor vedd Magadhoz őt. Magam igazán nem szenvedek embertelen kínokat, de olyan terhes az öregség, hogy újra meg újra ezt imádkozom: Országodba vigyél haza engem! Ahogyan a kántor éneklő temetéseinken. Megszabadíthatna, de nem teszi. Kedvét leli kínlódásomban? Szeretnék kertet ásni, málnát ültetni, sarabolni, de újra és újra csak ágyamnak tudok dőlni, várva a befejezést. Okos testvéreim megmondják: még nem mehetsz, még feladataid vannak. Én meg dühbe gurulok szavaiktól; csak úgy magamban, nekik nem mutatom. Mert nekem vallanom kell, hogy minden – és velem is! – Isten akaratából történik.

Úgy nem értelek, mint te engem, Ádáz – mondja Babits, a magyar irodalom legkatolikusabb költője Istenről a kutyájához, akinek Ádáz a neve. Az a tényállás, hogy be kell vallanom, hogy semmit sem értek abból a világból, amelyikbe belekerültem. Sírva születünk a világra, s elmondhatatlanul boldogító, ha végre befejezhetjük földi pályafutásunkat. Közben azért hálaadó himnuszokat is énekelünk, mint pl. én is, ha végére érek ennek a lelkigyakorlatnak. Márai Sándor nem volt senki ember, Wass Albert még kevésbé. Mégis mind a kettő öngyilkosként végezte be életét. Azért imádkozom, hogy már ekkora botrány ne történhessék velem. S ha megtörténnék, akkor ettől érvénytelen lenne az életem? Az a jó és hasznos is érvénytelen lenne, amit csináltak? Nem hiszem. Márai és Wass életműve számomra nem kevesebb attól, hogy nem bírták végig a harcot.

A legirgalmasabb, amit mondani tudok Istenről, hogy csak ilyen világot tudott teremteni. Mindenki a javát adja annak, amit tud. Én nem írtam meg rosszabbul e lelkigyakorlat szövegeit, mint ahogyan tudtam. Isten sem végezett pocsékabb munkát, mint amilyent tudott. S ha valaki istengyaláznak minősíténé e sorokat, akkor azt mondom, hogy a Zsoltárok nagyobb istengyalázások, mint az én jelen soraim. Azok olyanok, mint Szabó Lőrinc fiának, Lócinak a tettei: Lóci *megdögöleszti* az ablaküvegen mászó legyet, Isten pedig Egyiptom minden első szülöttét, meg a fáraó seregét is. Belefojtja őket a tengerbe. *Megdögöleszti* mindet. Én meg csak sírok azon, hogy a világtörténelem a megdögölesztések történelme.

Ennek az egész emberi történésnek csak akkor van valami isteni értelme, ha az életünk két szakaszos. Ha van folytatás. De Isten – sem maga nem szólal meg, sem nem küld el senkit hozzánk odaátról, aki hitelesen be tudna számolni nekünk a folytatásról. Papok között élek, s próbálom tenni, amit ők. Mit tesznek? Szövegeket mondanak, a mise szövegét, a zsolozsma szövegét, a szentségkiszolgáltatások szövegét. S mindezen szövegek mögött személyek vannak, akik hiszik, hogy ami történik velünk, Isten akaratából történik. Ők is ezt gondolják rólam, ezt hallják tőlem, amikor megszólalok. El sem tudom képzelni életüket s

a magamét sem, ha nem volna ezen felül még valami egyéb is. Tanítanak az iskolában, bonyolítják a Rendtartomány ügyeit: civil alkalmazottainknak mondják, hogy mit tegyenek annak az érdekében, hogy pl. átalakuljon az A-épület is a Duna partján, hogy félszázados számkivetettség után, két év múlva visszaköltözhessen oda pesti gimnáziumunk. Mindenki dolgozik valamin. Mindenki el van foglalva valamivel, s ennek a valaminek náluk az a háttere, hogy van Isten, és hogy van örök élet, de nem ennek a megvallása az életük. Ez csak olyan háttérzene az életükben,

Azt hiszem, hogy addig lehet rend egy ember életében, amíg Isten és örökélet csak háttérzene. Ott van a háttérben, de nem erről szól az élet. Az élet a család és a munkahely és a hétfői munkaszünet, s a nyári vakáció, amikor erőt gyűjtenek a folytatáshoz. Azzal gyűjtenek erőt, hogy ilyenkor nem azt csinálják, amit hét közben és évközben. Azt hiszem, hogy addig lehet mondani mindarról, ami történik velünk, hogy az az Isten akarat, amíg takarítani, főzni, mosni és a lakásban rendet kell tartani, amíg naponta sietni kell az iskolába, a munkahelyre. Olyan az Isten az életünkben, mint ételünkben a só. Só nélkül ehetetlen, de nem a só az ételünk. Isten nélkül nincs alapja az életünknek, de nem az Isten akaratának az elfogadása az életünk.

Van egyik csoportomban egy ragyogó házaspár, ötvenes éveiket élik. Szüleiket már részben eltemették, részben még élnek azok. A szülők magam-korúak. Mindent megtesznek, hogy az öreg szülők éljenek, s nem tudják megérteni, hogy az öreg szülők már nem akarnak élni, be akarják fejezni életüket. Mindebből az a végső tanulság, hogy a hosszú élet létünknek egyik legnagyobb megpróbáltatása. Amíg fiatalok vagyunk, még az akasztófa tövében is az Isten legnagyobb áldásának tudjuk megélni azt, hogy élünk. Reménykedünk abban, hogy megjön a kegyelem az államfőtől, s ha börtönben is, de még élhetünk és dolgozhatunk. A börtönben kedvezménynek minősül, ha dolgozhatunk. Magamat Márianosztrán éveken keresztül teljesen lekötött, hogy dolgozhattam a perzsa-szőnyeget szövő üzemben. Vidáman beszélgettünk, énekelünk közben. A börtönöröket csak egy érdekelte, hogy műszakonként minél több csomót kössünk. Magam eljutottam a napi négyezer csomóhoz, s egyáltalában nem jutott eszembe, hogy ne Isten akarat, hogy börtönbe legyek. Aki Istent szolgálja – gondoltam –, annak ott a helye.

Az élet s az Isten egyik legnagyobb áldása a munka. Akár a szőnyegszövés, akár az ócskavas telepen a lemezprézelés, akár a Tempo vállalatnál az anyagmozgatás, a gurtvizás, akár a Medimpexnél az, ahogy rám volt bízva a propagandaraktár, s én abban rendet tarthattam, s kiszolgálhattam a vállalat dolgozóit, akik fent dolgoztak az emeleten, míg én rendeztem a propagandaanyagot a pincében.

Ahogyan e pillanatban az az életem legnagyobb áldása, hogy készíthetem ezt az elmélkedést testvéreimnek, akik talán nem fognak megbotránkozni azon, hogy nem

a papi szöveget mondtam nekik, hanem azt, ami a szívemből folyt.

FARKAS ISTVÁN

RANDEVÚ

*“...kérjétek és megkapjátok, hogy a ti örömeitök teljes legyen”
(János 16,24)*

A randevú, találkozás. Megbeszélte helyen, megbeszélte időben, meghatározott céllal, vagy éppen pusztán az együtt-lét érdekében. Randevúzni bármivel és bárkivel lehet s életem során, mondhatom nagyon sok lényel randevúztam. Tulajdonképpen elmondhatom, hogy mindennel és mindenkivel találkoztam, akivel és amivel akartam, egyet kivéve. Annál az egyénél, úgy látszik nem az akarat számít. Pedig egyre jobban vágyom rá, hogy találkozzak vele.

Első nyugdíjas nyaramon nagyon érdekes volt olvasni azok tapasztalatát, akiknek sikerült. Legutóbb Tanquerey összefoglalásában olvashattam azoknak a keresztény misztikusoknak a tapasztalatairól, akik írásban is beszámoltak a randevúról, de beszámoltak az útról is, ami oda vezetett. Aztán ennek nyomán felelevenítettem azok tapasztalatát, akik valamikor, talán kétezer éve találkoztak vele – személyesen – majd valahogyan képesek voltak átadni ezt a tapasztalatot másoknak is – személytelenül. Végül – gazdag ember lévén – még azt is megengedhettem magamnak, hogy egy mai, kortárs pap, egy indiai jezsuita, Antony de Mello tollából elolvassam, hogy mindezekre, sőt még az egész hindu és buddhista hagyományra is alapozva ő hogyan tanítja ennek a találkozásnak az előkészületeit.

S akkor kezdtem megérteni a találkozás igazi nehézségeit. Tudatos munka és önkéntes szenvedés – írja Gurdjieff, s ezzel a megfogalmazásával nagyon közel áll a misztikusokéhoz. Mindenesetre mindkét oldal mérhetetlen sok munkát ígér és sok önkéntesen vállalt szenvedést. Azonban míg az egyik oldal ennek vállalását – és így a találkozást is - a papok és szerzetesek feladatának tartja, a másik – Gurdjieff – kifejezetten olyanoknak, akik az élet, a hétköznapi élet részesei, meglátva, hogy a mechanikus munka és az önkéntelen szenvedés sokkal közelebb áll életükhöz, így esetleg jobban vágyhatnak ezek megértése után. Tanításában azzal foglalkozik, hogyan válhat az automatikus, mechanikus élet tudatossá és hogyan

válhat a mindennapi szenvedéshalmaz önkéntessé, a randevú érdekét szolgálóvá. Izgalmassá akkor vált számomra mindkét oldal javaslata, amikor felfedeztem, hogy mindkettő ugyanarra épít, vagyis az emberi testre, mint egyetlen kézzelfogható, számunkra elérhető munkaeszközzé. Az egyik, mint az ördög bennünk működő jelenlétének, a bűnök fészkeinek és melegágyának tekinti, s mely ellen ennél fogva küzdeni kell, minden megnyilvánulását irtani kell, erényre, Istennek tetsző működésre kell lecserélni. A másik viszont ennek az eszköznek az évezredek alatt kialakult helytelen használata miatti rossz működésére, vagyis arra hívja fel a figyelmet, hogyan tehető az egyetlen eszközünk működése olyanná, hogy aki felettünk áll, tisztán lát és születésünk óta vár a randevúra, végre számára, az eszköz számára is nemcsak észre-vehető, hanem a teste és az érzelme számára is elfogadható és így követhető legyen. A jezsuita pap javaslata is nagyjából ez. Ő az apostoli hagyományra alapozva azt javasolja, hogy menjünk egy olyan paphoz, aki maga már találkozott vele és megtaníthat minket folyamatosan, vagy egyre többet imádkozni, és ez az ima majd lassan átalakítja a testünket, amely számára így lassan láthatóvá és követhetővé válik a keresett cél. Tanquerey, Mello-val szemben azt mondja, hogy ez az utolsó lépés – maga a randevú – nem a munkánk: az erőfeszítéseink, a vezeklés, a böjt, az ima, az erényes cselekedetek számának eredménye, hanem ezek mellett ajándékként kapjuk, vagy nem kapjuk, de ezek nélkül csak kivételes esetekben, villámcsapásszerűen következik be a találkozás. Mello, Jézusra hivatkozva azt mondja, hogy a találkozást csak kérni kell és megkapja bárki. Ha nem, az csak a rossz minőségű kérés miatt van. Gurdjieff javasolt módszerében lehet felfedezni azt a lehetőséget, hogy a munka – ha hosszú iskolai: közösségi és egyéni gyakorlat után is, de - mindenképpen eredményre, még ebben az életben személyes találkozáshoz vezethet, mert mint mondja - ha nem is ezekkel a szavakkal -, minden folyamat anyagi, vagyis energetikai és így a csillagok születésétől a megszentelő kegyelem áradásán át a hangyák és emberek életfunkciójáig mindennek az alapját ugyanazok a kozmikus törvények képezik. Így csak a szükséges anyagok, és így energia jelenléte és kellő mennyisége szabja meg a találkozás létrejöttét. Ezek összegyűjtése pedig az ember életminőségén, létezésének szintjén múlik, amely szint szerencsés körülmények között – ahogy Jézus is tanította - bárki számára, aki kéri, tehát vágyik rá és hajlandó érte tenni, elérhető.

Eddig tartott számomra az elmélet, és be kellett látnom, hogy nagyon hasznosnak bizonyult. Minden beígért, kilátástalanul nagy munka ellenére megerősítette a találkozás utáni vágyamat. Újra, de most már nem intellektuális alapon kezdtem imádkozni, új alapokon kezdtem ismerkedni testem, érzelmeim és gondolataim korlátjaival és lehetőségeivel, és esténként másképpen